

[Aage Fogh.]

brugsejendom end vi, og det er England, der med sine 21 ha pr. Ejendom i Gennemsnit ligger i Spidsen, medens Danmark følger næst efter med 16 ha; det tredie Land er Tyskland med ca. 10 ha. Det vil altsaa sige, at vi her i Landet kan drive en ret vidtstrakt Udstykning og stadig væk staa som Nr. 2 med Hensyn til Areal pr. Ejendom.

Jordfordelingen i Danmark bliver fra mange Sider rost som meget heldig, idet vi har de tre Former Herregaarde, Bøndergaarde og Husmandsbrug i en passende Blanding, og den maa man ikke rokke ved. Men jeg tror, at det vilde være paakrævet og heldigt, om man vilde studere de Forhold lidt nærmere. Jeg kan i den Forbindelse gøre opmærksom paa, at Majoratsforeningen har været saa velvillig at udgive en Bog om danske Herregaarde, og i denne Bog har man indføjet et Kort, som paa en udmærket Maade viser, hvordan Herregaardsjorden samler sig her i Landet. Jeg ved ikke, om det kan ses fra Pladserne, men jeg vil gerne vise det frem. De røde Prikker paa dette smukke Danmarkskort er Herregaardene, Ejendommene paa over 100 Tdr. Hærtkorn, og hvis man studerer Kortet nærmere, vil man se, at Vest for den midtjyske Linie trives Herremændene ilde, hvorimod de nede i det sydøstlige Hjørne findes omtrent som Fluor paa en Ost, der er Mulighederne for de store Landbrug.

Jeg tror, jeg tør vove den Paastand, at der maa være en Mulighed for i den kommende Jordpolitik at lægge Forholdene saaledes til Rette, at ikke alle, men dog en Del af disse røde Pletter kan forsvinde, og jeg tror ogsaa, at jeg tør sige, uden at det er at gaa for vidt, at Forholdene i Danmark i den vanskelige Tid, vi har gennemlevet, i og for sig har vist os, at Ejerne af de smaa Brug derude, de indeklemt Brug, i Kraft af den Stilling, de indtog i de vanskelige Tider, fuldt saa vel som de store Besiddere fortjener at faa en større Andel i Danmarks Jord. Det, de tilstræber, er kun at faa saa meget, at de kan leve paa Bruget med deres Familie derude. Det vilde være klogt og rigtigt, om vi i den danske Rigsdag nu i Løbet af Vinteren vilde betænke dette og lønne dem for den gode Stilling, de har taget.

Jeg havde ventet — det skal jeg slet ikke nægte —, at Resultatet af de Rets-sager, der bliver ført i Øjeblikket, vilde have været, at en Del af de røde Pletter var forsvundet automatisk. Men efter den Dom, der blev afsagt i Gaar, og den Dom, der blev afsagt for nogen Tid siden, venter jeg

ikke, at Retssagerne vil resultere i ret mange Udstykninger. Derfor maa det gøres ad Lovgivningens Vej. Jeg skal ikke gaa i Enkeltheder med Hensyn til, hvad jeg kunde ønske paa dette Omraade — det vil der jo siden blive Lejlighed til under den Jordlovsdebat, der vil komme til at finde Sted —, men der kan ikke være nogen Tvivl om, at det vil være en Retfærdshandling over for dem, der har haft det daarligst igennem en lang Række Aar, om man nu benyttede Lejligheden til at skaffe dem bedre Levebetingelser.

Endelig vil jeg gerne sige et Par Ord til den højtærede Landbrugsminister om den Lov, der nu i Dag blev forelagt til Revision, nemlig Loven angaaende Landbrugsministeriets Eksportudvalg eller Loven om Udførsel af Landbrugsprodukter. Denne Lov kom til Verden i en vanskelig Periode, og det har efterhaanden udviklet sig saaledes, at Landbrugsministeriets Eksportudvalg i Dag i Virkeligheden har Hals- og Haandsret over hele vor Landbrugshandel. De Udvalg, der er nedsat, vedrører Kvæg, Kød, Smør, Bacon, Ost, Halm, Kartofler og Heste, praktisk talt alt, hvad dansk Landbrug har at sælge. Det var vistnok nødvendigt i sin Tid, at man paa den Maade centraliserede, men jeg finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at denne Centralisation nu har ført med sig, at alt privat Initiativ i denne Handel er udelukket; der er ingen privat Handel mere paa dette Omraade her i Landet, man kan ikke afslutte Handelen om Landbrugsvarer med Udlandet, medmindre man har faaet Eksportudvalgenes Tilladelse. Eksportudvalgene har en meget bred og alsidig Sammensætning, og de besidder sikkert ogsaa megen Sagkundskab, men der er en Ting, der er karakteristisk for dem — det kan man se allerede nu —, og det er, at de sidder længe, og det fører med sig, at alt ungt Initiativ bliver udelukket inden for det Erhverv, her er Tale om.

Jeg tror, det er en Fare i det lange Løb, og jeg vil derfor gerne henstille til den højtærede Landbrugsminister i hvert Fald at overveje, om det ikke er muligt at foretage visse Ændringer paa dette Omraade, saaledes at det ikke skal vedblive at være, hvad det er nu: et fuldstændigt Statsmonopol, der helt udelukker det private Erhvervsliv, et Monopol, der mere og mere fører til, at de, der tidligere var Eksportører, de, der tidligere søgte Markederne derude for de danske Landbrugsvarer, nu bliver Funktionærer for Udvalgene, modtager deres faste Løn for vel udført Arbejde og fritages for enhver Risiko. Jeg tror, det er uheldigt, jeg tror,